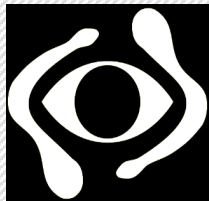

Els dijous del

Cineclub

Cinema documental | 11 d'abril 2024 | Sessions: 20.00 i 22.30 h
En homenatge a Ventura Pons

Ocaña, retrato intermitente

Ventura Pons, 1978

Sinopsi

Visió intimista del pintor andalús José Pérez Ocaña, un personatge que va marcar la vida de la Rambla i la plaça Reial a la Barcelona de finals dels setantes, una ciutat amb moltes ganes de llibertat i molta vida cultural en aquella època. Ocaña és un retrat intermitent trencat per la "provocació del record". Ocaña a casa ens parla de la seva vida i alhora, en intermitències, veiem el món que emana del seu subconscient.

Fitxa tècnica

Direcció: Ventura Pons
Guió: Ventura Pons
Fotografia: Lucho Poirot
Música:..... Aurelia Villa
País: Espanya
Durada: 85 minuts

Fitxa artística

Amb la participació de José Luis Pérez Ocaña (Ocaña), Camilo Cordero (Camilo) Guillermo, Nazario i Paco de Alcoy.

Va arribar a Barcelona com a José Pérez, procedent de Cantillana (província de Sevilla), i se'n va anar d'aquest món convertit en la deessa Ocaña, eterna i immortal com totes les deesses. La ciutat en general, i la Rambla en particular van ser l'escenari d'aquest personatge polivalent. Ocaña va venir a Barcelona en els últims anys del franquisme i es va trobar una ciutat molt més oberta que la Madrid o la Sevilla del moment; i és que Barcelona era una festa underground a la dècada dels 70, i protagonistes d'aquell ambient contracultural van ser: Onliyú, Nazario, Mariscal, Sisa, Pau Ribà, Montesol, Marta Sentís, Pepichek, Mercè Pastor, Pau Malvido, etc...

Pintor naïf, escultor, cantant, actor, anarquista, folklòrica flamenca, activista LGTBI, rapturista, exhibicionista, devot

de Nostra Senyora de l'Assumpció, ànima creativa, *performer* transformista. Extravagant i provocador, Ocaña va viure deu anys al número 12 de la Plaça Reial, on una placa commemorativa ho recorda. En aquest indret es va rodar la òpera prima de Ventura Pons l'any 1977.

Ocaña ens rep a casa seva i ens parla sense embussos de la seva infantesa al seu poble natal, amb els corresponents rebutjos i humiliacions per la seva condició sexual. Ens relata amb tota mena de detalls les seves primeres experiències sexuals, parla dels seus veïns, amics, i familiars; envoltat dels seus estimats fetitxes. El folklore andalús i l'educació cristiana són una constant al seu univers artístic: Tenim sants, àngels, verges, sagrats cors, vestits de flamenca, joies, ninots, andròmines, "peinetes",

 cinceclubsabadel@gmail.com

 www.cineclubsabadel.org

 [cineclub_sabadell](https://www.instagram.com/cineclub_sabadell)

“mantillas”, ventalls, els germans Quintero, Estrellita Castro, Concha Piquer, processons, còples, “altares”, “velatorios” i olé!

El documental amb una hora i mitja de durada, ens mostra les seves mítiques aparicions públiques al bell mig de la Rambla, acompanyat de bracet pel Camilo (fent de *chulazo*) i un divertit Nazario envoltats d'una expectació massiva de curiosos, turistes i veïns.

Ocaña va ser un personatge polèmic de la transició i el seu escàndol va representar la llibertat d'expressió tan anhelada per l'època. Històriques són les *performances* al llarg de les Jornades Llibertàries Internacionals del Parc Güell al 1977.

Ocaña, la reina indiscutible amb la seva comparsa de fidels acòlites, crida despullada a micròfon obert, contra tot i contra tots, celebrant la sexualitat més agosarada.

Va participar a la primera manifestació a favor de l'orgull gai a l'Estat espanyol, que va tenir lloc a Barcelona al 26 de juny de 1977. Més de 5000 persones es van aplegar a les Rambles de forma pacífica fins que va arribar la policia i l'acte va acabar amb tres ferits greus i un detingut a la presó. Un any més tard el propi Ocaña va se detingut i maltractat el dia de Sant Jaume mentre realitzava un xou a les Rambles, i posteriorment engarjolat a la presó *La Model* junt amb els

seus companys de fatigues. *“El mundo está confundido porque no entienden a los locos, y los locos vinimos al mundo para confundir a los sabios.”*— Li agradava dir. Estimava i respectava als bojos, els marginats, les prostitutes, els presoners i els tractava de manera natural i propera, obrint casa seva a qualsevol ànima abandonada.

Ventura Pons presenta a l'artista, en aquest excel·lent debut, amb gran realisme i sinceritat. És clar que Ocaña era Ocaña i el més interessant es gaudir de la seva espontaneïtat i d'una Barcelona amb un esperit lluny dels nostres dies. La nostra meravellosa “teatrera” completa el collage amb diferents demostracions: El funeral de la filla morta, l'actuació al Cafè de l'Òpera, la cançó al cementiri, i la processó al barri de la Ribera amb *saeta* inclosa. Totes elles genials e irrepitibles.

Malauradament va deixar-nos amb només 36 anys a causa d'un accident durant les festes de carnaval del seu poble. Havia engrecat al jovent del poble amb l'idea de fer un desfilada diferent on hi hagués música, colors i focs artificials. El vestit de sol que havia confeccionat amb tanta cura, estava fet de tires de seda, paper i bengales. En qüestió de segons va cremar com una falla davant dels ulls incrèduls dels seus veïns i amics.

Una setmana més tard Ocaña moria a l'hospital a causa de les greus cremades i les complicacions d'una hepatitis que arrosse-

gava des de feia mesos.

Va deixar una forta empremta en aquells que el van conèixer i el van seguir. Barcelona el va reivindicar amb una completa exposició al març del 2010 a La Virreina i Carlos Cano li va escriure el bonic “Romance a Ocaña”.

La família custodia la seva obra d'ençà que va desaparèixer, i el seu poble natal ja disposa del Museu José Pérez Ocaña.

La seva personalitat i rebel·lia l'han fet un personatge estimat. La Galeria *La Rosa del Vietnam* ha fet un treball de recuperació i reivindicació de l'artista consultable al seu Archivo Ocañaí.

<http://www.llegeixbarcelona.net/archives/24264>

“Ocaña tenía un extraordinario par de huevos, aunque los tapase con mariñaques al estilo de Loretta Young y entonase cantables de Marifé y Doña Concha. Él iba a lo suyo. Que a la larga fué lo nuestro”
Terenci Moix

